

Karusellen går hela dygnet runt Grisarna ligger i stora grupper

Grisarna är mycket lugna i stallet. Det hör inga skrik, som det gör vid slagsmål. Grisarna ligger i stora grupper. För att övervaka hälsan hos djuren, går skötaren runt genom avdelningen minst en gång dagligen. Eftersom det inte finns några inspektionsgångar måste skötaren gå inne bland grisarna. Grisar är nyfikna och kommer fram för att undersöka skötaren och nosa och eventuellt bita i klädesplaggen. En mindre frisk eller en sjuk gris gör oftast inte detta. Därför är grisarna tämligen lätta att observera och det är lätt att märka en sådan gris.

För att undersöka grisen närmare och eventuellt sjukdomsbehandla den, kan grisen selekteras ut automatiskt med grindarna och tas ut till en sjukbox.

I Danmark har gjorts ett stallkoncept där det ska finnas plats för 1 000 grisar i de två stallavdelningarna. I vardera avdelningen finns en slinga med en skiva, som kan köras runt i avdelningen. Därmed tvingas hela flocken grisar runt och sjuka eller slaktfärdiga grisar tas bort ur gruppen. I en så stor anläggning används en ännu större karusell än den i Svalöv, med 36 åtplatser. På slingan vid drivskivan kan olika anordningar fästas. T ex kan sjuka eller döda grisar tas om hand och flyttas vidare. Även personalen kan åka runt med den.

I Svalöv strös det dagligen i avdelningen.

Paw Mathiesen.

Vikten på varje gris visas på en display och registreras samtidigt i datorn.

Grisen befinner sig inne i vågen i väntan på att komma in i ätbåset i karusellen.

Grisarna äter sitt foder i karusellen. Ovanför ses skruvarna från olika foderbehållare, liksom vätskeslangar för vatten.

Bättre stallutnyttjande med lägre arbetstid

Tabree-systemet är nytt för Sverige, men har prövats och använts i Danmark några år vid ett par anläggningar. Utvecklingen av systemet har utförts av Jesper Kristoffer Larsen i Danmark. Jesper kommer från bilindustrin, bl a Scania, och har ingen tidigare erfarenhet av grisuppfödning. Han hade därför inga förutfattade meningar som förhindrar nytänkande, när han tog sig an det nya stallkonceptet och nya tekniker. Patent på systemet finns i alla länder som har stor grisproduktion.

Teknik från många håll

All information från besättningen går via

GSM till en övervakningscentral. Övervakningscentralen kan finnas på den gård där stallanläggningen finns, eller på annan plats. Jesper kan också övervaka anläggningen i Svalöv från sin arbetsplats i Danmark. Övervakningscentralen kan sända eventuella larm till olika datorer, t ex bärbara och handterminaler och som SMS till mobiltelefonen. Tabree började med den första utfodningskarusellen till sinsugor, därefter användes den till slaktgrisar. Om sugor och slaktsvin går i samma stallsystem, kan datan från båda kategorierna grisar integreras.

Grisarna i Svalöv ligger i stora grupper lugnt och stilla.

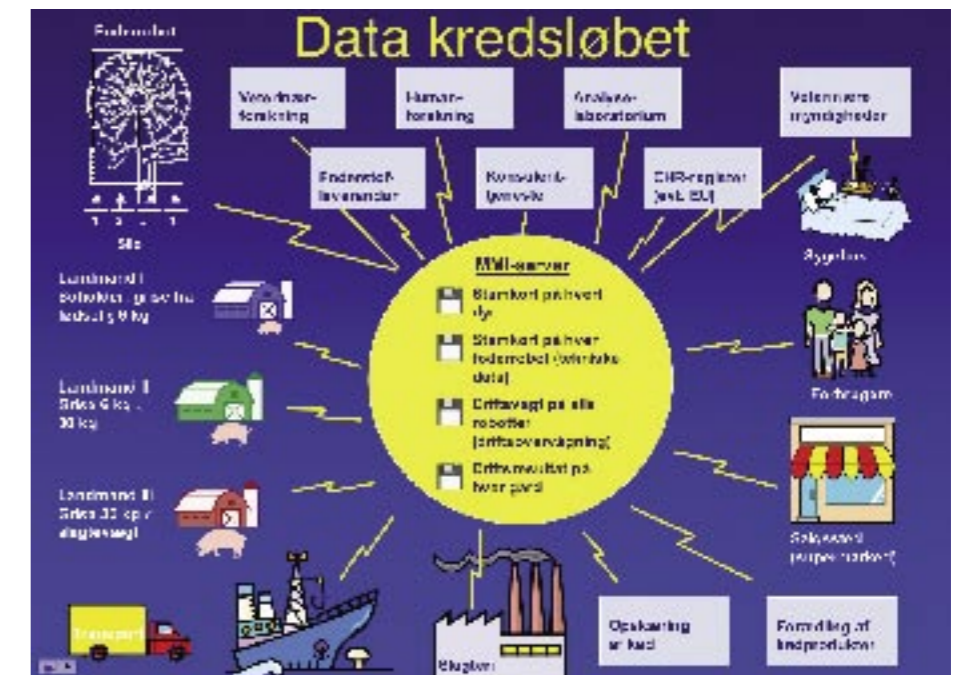
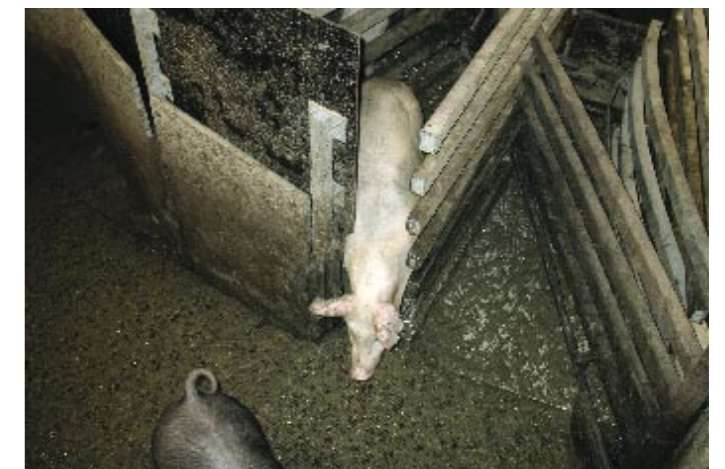
Grisen söker sig själv ut när tvånget kommer.

Det är inga djupströbbäddar, utan normal strösmängd för slaktgrisar. Även i detta fall kan tekniken utnyttjas med t ex räls i taket för att underlätta arbetet. Eventuellt kan personal då också åka runt med ströaren för att iakta grisarnas hälsa och rörlighet vid ströttilldelningen.

Detta att slippa halmutdelning från en inspektionsgång är också arbetsbesparande, eftersom gången blir halmfyllad. Den behöver ju alltid städas efter ströningen. Det arbetet är både ärligt och jobbigt.

Nils Andersson

Datakretsloppet som är möjligt med Tabree-systemet. Det är endast fantasin som begränsar möjligheterna att utnyttja systemet.

Data i stort kretslopp

Varje gris förses med ett unikt märke i örat, ett chips. Med detta kan grisen registreras och kontrolleras överallt. Det innebär ett mer eller mindre obegränsat kretslopp av data. Efter registreringen i övervakningscentralen, MMI, kan identifieringen användas överallt. All övervakning underlättas, då i princip allt registreras. Då slaktgrisen har ett unikt öronmärke kan grisarnas dagliga tillväxt och foderförbrukning samt friskhet sammanställas till respektive moder till kullen. Informationen kan vidare användas av avelsgrisuppfödaren och även skickas framåt i ledet till slakt, förädling och i princip ända till matbordets meny.

Vidare kan foderleverantören snabb få vetskap om brister i levererat foder som ger sämre tillväxt. Om färdigfoder används. Detta har skett i praktiken. Direkt efter en foderleverans sågs en dalande tillväxt på grisarna. Efter samtal med foderleverantören, som bytte ut fodret mot nytt, återgick tillväxten som den varit innan den nya foderleveransen. Varje foder-

batch har ett nummer och det registreras. Därmed finns en kontroll. Totalt finns 75 olika kontroller av utfodringen till slaktgrisarna i Svalöv.

Bättre avelsarbete

I en avelsbesättning där det endast finns sperma från en galt i semindosen kan allt registreras som anknytning till genetik. Såväl de enskilda grisarna i respektive kull, som modern och fadern. Därmed kan eventuella brister i olika gener som påverkar olika faktorer i grisarnas fortsatta liv tas bort genom utslagning av moder- eller faderdjur. Kvar blir det bästa. Systemet kan även mäta grisarnas späcktjocklek under uppfödningen. Även grisens späcktjocklek kan användas för att slakta ut grisen vid rätt vikt. Grisens öronnummer kan också användas för att via avräkningen eller direkt mellan slakteriet och uppfödaren få fram klassningsresultatet som kan härledas till modern och i avelsbesättningar även till fadern. Systemet kan användas oavsett avel i organisationer eller på gården.

I och med öronmärkena kan grisarna registreras när de lämnar stallet och lastas på transportbilen. Vid registrering vid ankomsten till slakteriet kan transporttiden beräknas.

Likaledes kan slakteriet använda registreringen i olika delar, liksom charken kan utnyttja den. Byggs systemet ut kan det också bli enklare för konsumenterna, då de kan veta var grisarna är uppfödda samt hur gammalt köttet är i butiken.

Även veterinära myndigheter kan kopplas in i systemet för att få reda på olika sjukdomar och vidtagna åtgärder för att bota sjukdomarna. Både veterinär- och humanforskning kan kopplas in i praktiska besättningar.

Som det ser ut finns inga begränsningar på ökad effektivitet i systemet jämfört med dagens konventionella. Ökad effektivitet är det som behövs i framtidens grisproduktion.

Tabree-systemet kan kanske också göra slut på svansbitningen bland grisarna, eftersom de nu har möjlighet att söka ny liggplats om platsen de ligger på känns fel.